

มโนทัศน์และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์ในวิทยาลัยครู

นางสาวอภิวันท์ แก้ววรรณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-763-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15927891

CONCEPTS AND PRACTICES CONCERNING THE ENVIRONMENT
OF TEACHERS COLLEGE INSTRUCTORS

Miss Apivan Kaewwanarat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-763-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์   มโนทัศน์และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์ใน
 วิทยาลัยครู
 โดย   นางสาวอภิวันท์ แก้ววรรณรัตน์
 ภาควิชา   พลศึกษา สาขาสุขศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาฬ หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้พิมพ์วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Signature]
 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
 ..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวีณ์ สุกกรี)

[Signature]
 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาฬ หอมสนิท)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[Signature]
 ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญ)

[Signature]
 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนवासี)

[Signature]
 ..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

อภิวัฒน์ แก้ววรรณรัตน์ : มโนทัศน์และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์ใน
วิทยาลัยครู (CONCEPTS AND PRACTICES CONCERNING THE ENVIRONMENT
OF TEACHERS COLLEGE INSTRUCTORS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เทพาวดี หอมสนิท, 158 หน้า. ISBN 974-584-763-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบมโนทัศน์และการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ตามตัวแปรเพศ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามครอบคลุมปัญหา
สิ่งแวดล้อมในด้าน ดิน น้ำ พลังงาน ป่าไม้ เสียง สารพิษ ชยะมูลฝอย และอากาศ ผู้วิจัยส่งแบบ
สอบถามไปยังอาจารย์วิทยาลัยครูที่ไม่ได้สอนวิชาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 450 คน ได้รับ
แบบสอบถามคืน 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดย
หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างด้วยค่า "ที"
(t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์วิทยาลัยครูมีมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับที่ (2.50 - 3.49) แยกเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีมโนทัศน์ทั่วไปอยู่ในระดับดีมาก (3.50-4.00) ส่วนมโนทัศน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และด้านผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ในระดับที่ (2.50 - 3.49) สำหรับรายข้อที่อาจารย์มีมโนทัศน์ดีมาก (3.50-4.00) ได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้
2. อาจารย์วิทยาลัยครูมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมและแยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับที่ (2.50-3.49) สำหรับข้อที่อาจารย์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1.50-2.49) ได้แก่ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เรื่องการร่วมกิจกรรมโครงการปลูกต้นไม้ในชุมชนและด้านผลกระทบต่อสุขภาพ เรื่องการกำจัดขยะโดยการฝังกลบ และใช้ถุงพลาสติกบรรจุอาหาร
3. อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีมโนทัศน์และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านผลกระทบต่อสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์หญิงมีมโนทัศน์และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่าอาจารย์ชาย
4. อาจารย์ชาย และอาจารย์หญิงมีมโนทัศน์ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลศึกษา
ภาควิชา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C541289 : MAJOR HEALTH EDUCATION
KEY WORD: CONCEPTS / PRACTICES / ENVIRONMENT / TEACHERS COLLEGE INSTRUCTORS
APIVAN KAEWANARAT : CONCEPTS AND PRACTICES CONCERNING THE
ENVIRONMENT OF TEACHERS COLLEGE INSTRUCTORS. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D. 158 pp. ISBN
974-584-763-1

The purposes of this research were to investigate and compare teacher's concepts and practices regarding the environment. The questionnaires were sent to 450 teachers college instructors, who did not teach the Subject on Environment in Thailand, of which 405 questionnaires or 90.00 percent, were returned. The data were analyzed to obtain percentages, means, and standard deviations. A t-test method was also applied to determine the statistically significant differences at .05 level.

The results revealed as the followings :

1. Concepts concerning the environment of the teachers college instructors as a whole, ranged from level 2.50-3.49 (good), while their general concepts concerning the environment of the teachers college instructors ranged from level 3.50-4.00 (very good), while their conception concerning natural conservation and effects on human health ranged from level 2.50-3.49 (good), while their conception concerning natural conservation of the forest ranged from level 3.50-4.00 (very good).

2. Practices concerning the environment of the teachers college instructors as a whole, ranged from level 2.50-3.49 (good), while their practices concerning on natural conservation activities concerning on community planting projects and their effects on human health on garbage disposals by digging the ground and put the rubbish underneath and using plastic bags a food containers ranged from level 1.50-2.49 (fair).

3. There were statistically significant differences at .05 level between male and female teachers regarding to environmental concepts and practices effects human health. Female concepts and practices were better than male.

4. There were no statistically significant differences at .05 level between male and female teachers regarding to environmental concepts and practices concerning the environment of teachers college instructors.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537
ลายมือชื่อนิสิต..... อธิภัทน์ แก้ววรรณวิรัตน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ทัศนพงษ์ นพสมิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาทิ หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาโดยตลอดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบปรับปรุงและ แก้ไขแบบสอบถาม จนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย และกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ระพีพรรณ ศรีสุข คุณประเสริฐไชย สุขสอาด รวมทั้งที่ ๆ และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทั้งสุศึกษาและพลศึกษาที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

นางสาวอภิวันท์ แก้ววรรณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	21
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	33
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	33
	กลุ่มตัวอย่าง.....	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
	วิธีสร้างเครื่องมือ.....	35
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	40
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
	บรรณานุกรม.....	115
	ภาคผนวก.....	126
	ประวัติผู้วิจัย.....	158

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ในวิทยาลัยครู จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน.....	42
2	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ในวิทยาลัยครู จำแนกตามตำแหน่งทาง วิชาการ และสาขาวิชาที่สอน.....	45
3	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ในวิทยาลัยครู จำแนกตามการอบรม ประชุม หรือสัมมนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและแหล่งความรู้หรือข่าวสาร เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	46
4	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ในวิทยาลัยครู จำแนกตามที่อยู่อาศัยใกล้ แหล่งมลพิษ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....	48
5	จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนนิเทศน์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ.....	50
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของนิเทศน์ทั่วไป เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง.....	52
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของนิเทศน์เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของอาจารย์ชายและ อาจารย์หญิง.....	56
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของนิเทศน์เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้านผลกระทบต่อสุขภาพ ของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง...	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของมโนทัศน์เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมเป็นรายด้าน ของอาจารย์ชาย และอาจารย์หญิง.....	66
10	จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของ อาจารย์ในวิทยาลัยครู จำแนกตามตัวแปรเพศ.....	68
11	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้านการให้ความรู้ และการมีส่วนร่วมของอาจารย์ชาย และ อาจารย์หญิง.....	70
12	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของอาจารย์ชายและ อาจารย์หญิง.....	74
13	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้านผลกระทบต่อสุขภาพ ของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง...	77
14	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมเป็นรายด้าน ของอาจารย์ชาย และอาจารย์หญิง.....	80